

דברי הקדמה Introduction

I. Location within the Canon and Authorship

(1) בבא בתרא יד:

סידרן של כתובים: רות וספר תהלים, ואיוב ומשלי, קהלת, שיר השירים וקנינות, דניאל ומגילת אסתר, עזרא ודברי הימים.

(2) בבא בתרא טו.

ירמיה כתב ספרו וספר מלכים וקנינות

II. Rabbinic Explanations for the Structure

(3) מדרש רבה איכה פתיחתא סימן כז

רבי פנחס פתח (ויקרא כ"ו) ואם עד אלה לא תשמעו לי וגו',
ר' אליעזר ור' יהושע,

רבי אליעזר אומר אין הקב"ה מביא פורעניות על ישראל עד שמעיד בהן תחלה ה"ד ואם עד אלה,

רבי יהושע אומר שלא יהו ישראל אומרים כלו מכות עוד אין לו אחרות להביא עלינו ת"ל ואם עד אלה,

אם עוד אלה יש לו אחרות מאלה וכאלה להביא,

ויספתי ליסדה אתכם שבע על חטאתיכם

אתם עברתם לפני שבע עבירות בואו וקבלו עליכם שבע פורעניות,

אתם עברתם לפני שבע עבירות,

הרי ירמיה בא מקונן עליכם קנינות שהוא שבע אלפא ביתין איכה.

(4) מדרש רבה איכה פרשה א סימן כ

ומפני מה נאמר מגלת קנינות אלפא ביתא,
ר' יהודה ור' נחמיה ורבנן,

ר' יהודה אומר לפי שכתוב וכל ישראל עברו את תורתך וגו', שהיא כתובה מאל"ף ועד תי"ו, לפיכך

נכתבה המגלה הזאת אלפא ביתין זו כנגד זו.

(5) אוצר המדרשים פנחס בן יאיר קטע יז

ולמה נכתב כל הספר הזה כסידור כ"ב אותיות שבא"ב?

בשביל שיהא הספר הזה מוכן ורגיל לכל ישראל בפיהם

כשם שנאמר על השירה הגדולה, ועתה כתבו לכם את השירה וגו'

6) מדרש רבה איכה פרשה ב סימן כ
 פצו עליך פיהם, למה הקדים פ"ה לעי"ן לפי שהיו אומרים בפיהם מה שלא ראו בעיניהם.

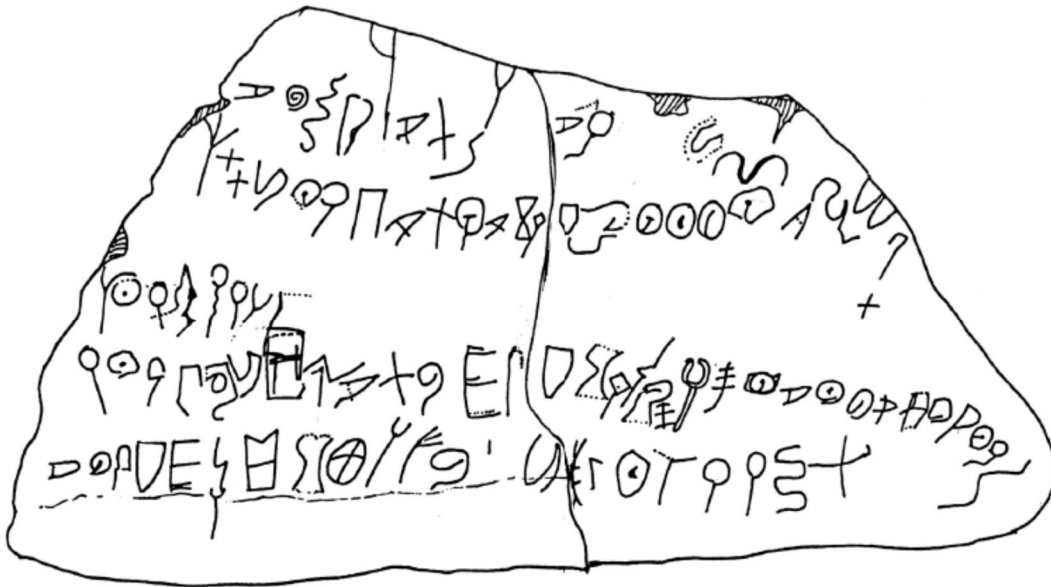

Figure 1. Drawing of "Izbet Sartah Ostrakon (by William H. Shea).

III. Public Reading

7) מסכת סופרים פרק שמונה עשר

יש שקורין ספר קינות בערב ויש מאחרין עד הבקר לאחר קריאת תורה שלאחר קריאת תורה עומד וראשו מתפלש באפר ובגדיו מפולשין וקורא בבכיה וביללה אם יודע הוא לתרגמו מוטב ואם לאו נותנו למי שיודע לתרגם בטוב ומתרגם לפי שיבינו בו שאר העם והנשים ותינוקות שהנשים חייבות לשמוע קריאת ספר כאנשים וכ"ש זכרים

IV. Introductory Notes

1. Note issues of acrostic order (Midrash quoted above) - suggestions of alternate abecedarian system
2. Note consistency of structure along with imbalance of *qinnah* metre.

פרק א

(א) איכהו יִשְׁבֶּה בְּדַד הָעִיר רַבְתִּי עִם הֵיטָה פֶּאֱלֻמְנָה רַבְתִּי בְּגוֹיִם שָׁרְתִי בְּמַדִּינוֹת הֵיטָה לָמָס:

(ב) בָּלוּ תַבְכָּה בַלַּיְלָה וּדְמַעְתָּה עַל לַחֲיָה אֵין-לָהּ מִנְחָם מִכָּל-אֲהַבֶּיהָ כָּל-רַעִיָּה בְּגָדוּ בָּהּ הִיוּ לָהּ לְאִיבִים:

(ג) גִּלְתָּה יְהוּדָה מֵעֲנִי וּמְרֹב עֲבֹדָה הִיא יִשְׁבֶּה בְּגוֹיִם לֹא מִצָּאָה מְנוּחַ כָּל-רֹדְפֶיהָ הַשִּׁגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים:

(ד) דַּרְכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת מְבֹלִי בָּאִי מוֹעֵד כָּל-שְׁעָרֶיהָ שׁוֹמְמִין כַּהֲנִיָּה נֶאֱנָחִים בְּתוֹלְתֶיהָ נוֹגֹת וְהִיא מֵר-לָהּ:

(ה) הִיוּ צָרִיהָ לְרֹאשׁ אִיבֶיהָ שָׁלוֹן כִּי-הָ הוֹגָה עַל רַב-פְּשָׁעֶיהָ עוֹלָלֶיהָ הִלְכוּ שְׁבִי לְפָנֶי-צָר:

(ו) וַיֵּצֵא מִדְּבַת-מִבְּת-צִיּוֹן כָּל-הַדָּדָה הִיוּ שָׂרֵיהָ כְּאִילִים לֹא-מִצָּאוּ מְרַעָה וַיִּלְכוּ בְּלֹא-כֹחַ לְפָנֶי רֹדְף:

(ז) זָכְרָה יְרוּשָׁלַם יָמֵי עֲנִיָּה וּמְרוֹדֶיהָ כֹּל מַחְמֹדֶיהָ אֲשֶׁר הָיוּ מִיָּמֵי קֹדֶם בְּנִפְלַע עֲמָה בִיד-צָר וְאֵין עוֹזֵר לָהּ רְאוּהָ צָרִים שָׁחֲקוּ עַל מִשְׁבַּתָּהּ:

(ח) חֲטָא חֲטָאָה יְרוּשָׁלַם עַל-כֵּן לְנִידָה הֵיטָה כָּל-מְכַבְּדֶיהָ הַזֵּילוּהָ כִּי-דָאוּ עֲרוֹתָהּ גַם-הִיא נֶאֱנָחָה וּתְשֹׁב אַחֲוֹר:

(ט) טָמְאָתָה בְּשׁוֹלִיָּה לֹא זָכְרָה אַחֲרֶיהָ וּתְרַד פְּלִאִים אֵין מְנַחֵם לָהּ רְאָה ה' אֶת-עֲנִיָּי כִּי הִגְדִּיל אוֹיֵב:

(י) יָדוּ פָרַשׁ צָר עַל כָּל-מַחְמֹדֶיהָ כִּי-דָאָתָה גוֹיִם בָּאוּ מִקְדָּשָׁהּ אֲשֶׁר צִוִּיתָהּ לֹא-יָבֹאוּ בְּקֹהֶל לָךְ:

(יא) כָּל-עֲמָה נֶאֱנָחִים מִבְּקָשִׁים לָחַס נָתַנוּ מַחְמֹדֶיהֶם מַחְמֹדֶיהֶם בְּאֹכֵל לְהַשִּׁיב נַפְשׁ רְאָה ה' וְהִבִּיטָהּ כִּי הֵיטִי זוֹלָלָהּ:

(יב) לֹא אֵלֶיכֶם כָּל-עֲבָרֵי דָרְךְ הִבִּיטוּ וְדָאוּ אִם-יֵשׁ מְכָאוֹב כְּמְכָאוֹבֵי אֲשֶׁר עוֹלָל לִי אֲשֶׁר הוֹגָה ה' בְּיוֹם תְּרוֹן אַפּוֹ:

(יג) מִמְרוֹם שַׁלַּח-אֵשׁ בַּעֲצַמֹתַי וַיְרַדְנָה פֶרֶשׁ רֶשֶׁת לְרַגְלֵי הַשִּׁיבֵנִי אַחֲוֹר נִתְנַנְּלִי שְׂמִמָּה כָּל-הַיּוֹם דָּוָה:

(יד) נִשְׁקַד עַל פְּשָׁעֵי בִידוֹ וַיִּשְׁתַּדְּגוּ עָלוּ עַל-צִוְאוֹרֵי הַכְּשִׁיל כַּחַי נִתְנַנְּנִי אֲדֹנָי בִּידֵי לֹא-אוֹכַל קוֹם:

(טו) סָלָה כָּל-אֲפִירֵיוֹ אֲדֹנָי בְּקַרְבֵי קָדָא עָלַי מוֹעֵד לְשִׁבְד בַּחֲוָרֵי גַת דָּרְךְ אֲדֹנָי לְבַתּוֹלַת בַּת-יְהוּדָה:

(טז) עַל-אַלְהוֹ אֲנִי בּוֹכֶיָה עֵינָיו עֵינֵי יַדְדָה מֵיִם כִּי-דָחַק מִמֶּנִּי מְנַחֵם מִשִּׁיב נַפְשִׁי הִיוּ בְנֵי שׁוֹמְמִים כִּי גִבַר אוֹיֵב:

(יז) פָּרַשָׁה צִיּוֹן בִּידֶיהָ אֵין מְנַחֵם לָהּ צוּהָ ה' לִיעֲקֹב סְבִיבֵיו צָרֵיו הֵיטָה יְרוּשָׁלַם לְנִדָה בֵּינֵיהֶם:

(יח) צָדִיק הוּא ה' כִּי פִיהוּ מְרִיתִי שְׁמַעוּ-נָא כָּל-עַמִּים הַעַמִּים וְדָאוּ מְכָאוֹבֵי בְּתוֹלְתֵי וּבַחֲוָרֵי הִלְכוּ בְּשִׁבֵי:

(יט) קָרָאתִי לְמֵאֲהַבֵי הַמָּה רְמוֹנֵי כַּהֲנֵי וַזְקַנֵי בַעֲוֵר גּוֹעוּ כִּי-בִקְשׁוּ אֹכֵל לָמוּ וַיִּשְׁיבוּ אֶת-נַפְשָׁם:

(כ) רְאָה ה' כִּי-צָר-לִי מֵעֵי חַמְרֹמְרוֹ נִהַפֵּךְ לִבִּי בְּקַרְבֵי כִּי מְרוּ מְרִיתִי מַחוּץ שְׁבָלָה-חָרֵב בְּבֵית פִּמּוֹת:

(כא) שְׁמַעוּ כִּי נֶאֱנָחָה אֲנִי אֵין מְנַחֵם לִי כָּל-אִיבֵי שְׁמַעוּ רַעֲתֵי שָׁשׂוּ כִּי אַתָּה עֲשִׂיתָ הַבָּאת יוֹם-קָרָאתָ וַיְהִיו כְּמוֹנֵי:

(כב) תָּבֹא כָּל-רַעֲתָם לְפָנֶיךָ וְעוֹלָל לָמוּ כַּאֲשֶׁר עוֹלָלָת לִי עַל כָּל-פְּשָׁעֵי כִּי-רַבּוֹת אֲנַחְתִּי וְלִבִּי דוּי:

How she sits alone! The city that was once filled with people has become like a widow. Great among the nations, a princess among the provinces, she has become a vassal. She weeps profusely at night, her tears on her cheek. She has none to comfort her among all her lovers. All her friends have betrayed her, have become her enemies. Yehuda was exiled from affliction and great servitude. She dwelled among the nations, did not find repose. All those that pursued her overtook her between the straits. The ways to Zion are mournful without festival pilgrims. All her gates are desolate. Her priests sigh; her virgins grieve, and she, it is bitter for her. Her foes have become the head. Her enemies are at ease. For Hashem has caused her grief because of her many crimes. Her children were taken captive before the foe. All her splendor has gone forth from Daughter Zion. Her princes are like deer who have not found pasture; they go without strength before the pursuer. Yerushalayim remembered, in the days of her affliction and distress, all her treasures that were from days of old. When the nation fell into the hands of its foe, and there was none to help her, her foes saw her and laughed at her annihilation. Yerushalayim has committed a sin; therefore she has become an object of scorn. All those who honored her belittle her, for they have seen her nakedness. She, too, has sighed and turned back. Her impurity is in her skirts; she did not consider her end. She fell astonishingly; there is none to comfort her. See, Hashem, my affliction, for the enemy has become great! The enemy spread his hand on all her treasures. For she has seen nations enter her sanctuary, those whom You commanded should not come into Your assembly! All her people sigh, seeking bread. They give their treasures for food, to revive the soul. See Hashem, look at me, for I have become worthless! May this not come upon you, all passersby! Look and see if there is a pain like my pain, like that was done to me, that Hashem made me grieve on the day of His burning anger. From on high He sent fire into my bones, and it has adhered to them. He spread a net for my feet. He turned me back, made me desolate, faint all day. The yoke of my crimes is bound by His hand. They are woven together, coming up my neck, causing my strength to fail. Adonai has given me into the hands of those against whom I cannot stand! Adonai has cast out all my mighty men in my midst. He has called an assembly against me to break my young men. As in a wine press, Adonai has trodden the virgin daughter of Yehuda. For these I weep. My eye, my eye runs down with water; for a comforter is far from me, one to revive my soul. My children are desolate, for the enemy has prevailed. Zion spreads forth her hands; there is none to comfort her. Hashem has commanded regarding Yaakov that those surrounding him shall be his foes. Yerushalayim has become as one impure among them. Righteous is Hashem, for I have rebelled against His mouth. Listen, now, all the peoples, and see my pain. My virgins and my young men have gone into captivity. I have called to those that love me; they have tricked me. My priests and my elders perished in the city as they sought food for themselves to revive their souls. See Hashem, for I am in distress! My stomach churns; my heart turns over within me, for I have been very rebellious. Outside the sword bereaves; inside – as death. They heard that I am sighing; there is none to comfort me. All my enemies have heard my troubles; they rejoice that You have done it. Bring the day You have proclaimed, that they may be like me! May their wickedness come before You and do to them as You did to me for all my crimes, for my sighs are many and my heart is faint!

המבנה הכיאסטי בפרק א: The Chiastic Structure of Ch. 1

תבא כל רעתם לפניך ועולל למו כאשר עוללת
לי על כל פשעי כי **רבות אנחתי** ולבי דוי

שמעו כי נאנחה אני **אין מנחם לי** כל איבי שמעו
רעתי ששו כי אתה עשית הבאת יום קראת ויהיו
כמוני

ראה ה' כי **צר לי** מעי חמרמרו נהפך לבי בקרבי
כי מרו מריתי מחוץ שכלה חרב בבית כמות
קראתי למאהבי המה רמוני **כהני זוקני** בעיר
גועו כי בקשו אכל למו וישיבו את נפשם

צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי שמעו נא כל עמים
וראו מכאבי **בתולתי ובחורי הלכו בשבי**

פרשה ציון בידיה אין מנחם לה צוה ה' ליעקב
סביבו צריו היתה ירושלם לנדה ביניהם

על אלה אני בוכיה עיני עיני ירדה מים כי רחק
ממני מנחם משיב נפשי היו בני שוממים **כי גבר
אויב**

סלה כל אבירי אדני בקרבי קרא עלי מועד
לשבר בחורי גת דרך אדני **לבתולת בת יהודה**

נשקד על פשעי בידו ישתרגו עלו על צוארי
הכשיל כחי **נתנני אדני בידי לא אוכל קום**

ממרום שלח אש בעצמתי וירדנה **פרש רשת
לרגלי** השיבני אחור נתנני שממה כל היום דוה

לוא אליכם כל עברי דרך **הביטו וראו** אם יש
מכאוב כמכאבי אשר עולל לי אשר הוגה ה' ביום
חרון אפו

איכה ישבה בדד העיר **רבתי עם** היתה כאלמנה
רבתי בגוים שרתי במדינות היתה למס

בכו תבכה בלילה ודמעתה על לחיה **אין לה
מנחם** מכל אהביה כל רעיה בגדו בה היו לה
לאיבים

גלתה יהודה מעני ומרב עבדה היא ישבה בגוים
לא מצאה מנוח כל רדפיה **השיגוה בין המצרים**
דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד כל שעריה
שוממין **כהניה נאנחים** בתולתיה נוגות והיא מר
לה

היו צריה לראש איביה שלו כי ה' הוגה על רב
פשעיה **עולליה הלכו שבי** לפני צר

ויצא מבת ציון כל הדרה היו שריה כאילים לא
מצאו מרעה וילכו בלא כח לפני רודף

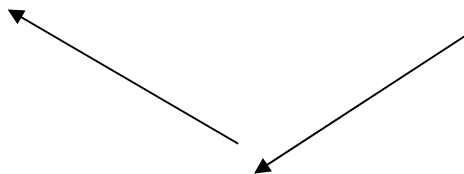
זכרה ירושלם ימי עניה ומרודיה כל מחמדיה
אשר היו מימי קדם בנפל עמה **ביד צר** ואין עוזר
לה **ראוה צרים** שחקו על משבתה

חטא חטאה ירושלם על כן לנידה היתה כל
מכבדיה הזילוה כי **ראו ערותה** גם היא נאנחה
ותשב אחור

טמאתה בשוליה לא זכרה אחריתה ותרד פלאים
אין מנחם לה **ראה ה' את עניי כי הגדיל אויב**

ידו פרש צר על כל מחמדיה כי ראתה גוים באו
מקדשה אשר צויתה לא יבאו בקהל לך

כל עמה נאנחים מבקשים לחם נתנו מחמודיהם
באכל להשיב נפש **ראה ה' והביטה** כי הייתי
זוללה

פרק א

abecedarium

לוא אליכם כל עברי דרך הביטו וראו אם יש
מכאוב כמכאבי אשר עולל לי אשר הוגה ה' ביום
חרון אפו

ממרום שלח אש בעצמתי וירדנה פרש רשת
לרגלי השיבני אחור נתנני שממה כל היום דוה

נשקד על פשעי בידו ישתרגו עלו על צוארי
הכשיל כחי נתנני אדני בידי לא אוכל קום

סלה כל אבירי אדני בקרבי קרא עלי מועד
לשבר בחורי גת דרך אדני לבתולת בת יהודה

על אלה אני בוכיה עיני עיני ירדה מים כי רחק
ממני מנחם משיב נפשי היו בני שוממים כי גבר
אויב

פרשה ציון בידיה אין מנחם לה צוה ה' ליעקב
סביבו צריו היתה ירושלם לנדה ביניהם

צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי שמעו נא כל עמים
וראו מכאבי בתולתי ובחורי הלכו בשבי

קראתי למאהבי המה רמוני כהני וזקני בעיר
גועו כי בקשו אכל למו וישיבו את נפשם

ראה ה' כי צר לי מעי חמרמרו נהפך לבי בקרבי
כי מרו מריתי מחוץ שכלה חרב בבית כמות

שמעו כי נאנחה אני אין מנחם לי כל איבי שמעו
רעתי ששו כי אתה עשית הבאת יום קראת ויהיו
כמוני

תבא כל רעתם לפניך ועולל למו כאשר עוללת
לי על כל פשעי כי רבות אנחתי ולבי דוי

איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה
רבתי בגוים שרתי במדינות היתה למס

בכו תבכה בלילה ודמעתה על לחיה אין לה
מנחם מכל אהביה כל רעיה בגדו בה היו לה
לאיבים

גלתה יהודה מעני ומרב עבדה היא ישבה בגוים
לא מצאה מנוח כל רדפיה השיגוה בין המצרים

דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד כל שעריה
שוממין כהניה נאנחים בתולתיה נוגות והיא מר
לה

היו צריה לראש איביה שלו כי ה' הוגה על רב
פשעיה עולליה הלכו שבי לפני צר

ויצא מן בת ציון כל הדרה היו שריה כאילים
לא מצאו מרעה וילכו בלא כח לפני רודף

זכרה ירושלם ימי עניה ומרודיה כל מחמדיה
אשר היו מימי קדם בנפל עמה ביד צר ואין עוזר
לה ראוה צרים שחקו על משבתה

חטא חטאה ירושלם על כן לנידה היתה כל
מכבדיה הזילוה כי ראו ערותה גם היא נאנחה
ותשב אחור

טמאתה בשוליה לא זכרה אחריתה ותרד פלאים
אין מנחם לה ראה ה' את עניי כי הגדיל אויב

ידו פרש צר על כל מחמדיה כי ראתה גוים באו
מקדשה אשר צויתה לא יבאו בקהל לך

כל עמה נאנחים מבקשים לחם נתנו מחמודיהם
באכל להשיב נפש ראה ה' והביטה כי הייתי
זוללה

The Observer describes the city, once majestic, as desolate, derided by her enemies and bereft of her children. At the turn of the chapter, the city then begins to bemoan her fate, mirroring those descriptions of the first half. Note how smoothly the entire chapter works in chiasmus when presented in abecedarian order.

פרק א

elementa

איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה
רבתי בגוים שרתי במדינות היתה למס

בכו תבכה בלילה ודמעתה על לחיה אין לה
מנחם מכל אהביה כל רעיה בגדו בה היו לה
לאיבים

גלתה יהודה מעני ומרב עבדה היא ישבה בגוים
לא מצאה מנוח כל רדפיה השיגוה בין המצרים

דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד כל שעריה
שוממין כהניה נאנחים בתולתיה נוגות והיא מר
לה

היו צריה לראש איביה שלו כי ה' הוגה על רב
פשעיה עולליה הלכו שבי לפני צר

ויצא מן בת ציון כל הדרה היו שריה כאילים
לא מצאו מרעה וילכו בלא כח לפני רודף

זכרה ירושלם ימי עניה ומרודיה כל מחמדיה
אשר היו מימי קדם בנפל עמה ביד צר ואין עוזר
לה ראוה צרים שחקו על משבתה

חטא חטאה ירושלם על כן לנידה היתה כל
מכבדיה הזילוה כי ראו ערותה גם היא נאנחה
ותשב אחור

טמאתה בשוליה לא זכרה אחריתה ותרד פלאים
אין מנחם לה ראה ה' את עניי כי הגדיל אויב

ידו פרש צר על כל מחמדיה כי ראתה גוים באו
מקדשה אשר צויתה לא יבאו בקהל לך

כל עמה נאנחים מבקשים לחם נתנו מחמודיהם
באכל להשיב נפש ראה ה' והביטה כי הייתי
זוללה

לוא אליכם כל עברי דרך הביטו וראו אם יש
מכאוב כמכאבי אשר עולל לי אשר הוגה ה' ביום
חרון אפו

ממרום שלח אש בעצמתי וירדנה פרש רשת
לרגלי השיבני אחור נתנני שממה כל היום דוה

נשקד על פשעי בידו ישתרגו עלו על צוארי
הכשיל כחי נתנני אדני בידי לא אוכל קום

סלה כל אבירי אדני בקרבי קרא עלי מועד
לשבר בחורי גת דרך אדני לבתולת בת יהודה

על אלה אני בוכיה עיני עיני ירדה מים כי רחק
ממני מנחם משיב נפשי היו בני שוממים כי גבר
אויב

פרשה ציון בידיה אין מנחם לה צוה ה' ליעקב
סביבו צריו היתה ירושלם לנדה ביניהם

צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי שמעו נא כל עמים
וראו מכאבי בתולתי ובחורי הלכו בשבי

קראתי למאהבי המה רמוני כהני זקני בעיר
גועו כי בקשו אכל למו ושיבו את נפשם

ראה ה' כי צר לי מעי חמרמרו נהפך לבי בקרבי
כי מרו מריתי מחוץ שכלה חרב בבית כמות

שמעו כי נאנחה אני אין מנחם לי כל איבי שמעו
רעתי ששו כי אתה עשית הבאת יום קראת ויהיו
כמוני

תבא כל רעתם לפניך ועולל למו כאשר עוללת
לי על כל פשעי כי רבות אנחתי ולבי דוי

The City presents her own dirge, imploring the passersby to see how God has exacted judgment from her for the many trespasses of her children. She concludes her plaint with a plea that God exact vengeance from her enemies (note the association between v. 22 and Ps. 137:9). The "personal" becomes "objective" through the description of the "Observer". In this *schema*, the chiasmus (presented on p. 2) is maintained, since the "new" first verse associates with the "new" last verse etc.